COĞRAFYA Sınıf-9

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU YERYÜZÜNDEKİ İKLİM TİPLERİ- SICAK İKLİMLER

İKLİM TİPLERİNİN SINIFLANDIRILMASI

Bir iklim bölgesindeki sıcaklık ve yağış koşulları o bölgedeki doğal ve beşerî ortamı doğrudan etkiler. Dolayısıyla her iklim tipinin doğal ve beşerî ortamı, yani coğrafi ortamı birbirinden farklıdır.

SICAK İKLİMLER

Ekvatoral İklim

10° kuzey ve güney enlemleri arasındaki Amazon Havzası, Kongo Havzası, Gine Körfezi ile Endonezya Takım Adaları'nda etkili olan iklimdir. Sıcaklık ortalaması 25°C civarı olup günlük ve yıllık sıcaklık farkı oldukça (1-2°C) azdır. Yıllık toplam yağış miktarı, ortalama 2.000 mm civarında olup yağış yıl içine düzenli dağılır. Doğal bitki örtüsü; uzun boylu, geniş yapraklı ve yıl boyu yaprağını dökmeyen ağaçlardan oluşan yağmur ormanlarıdır. Dünya'da bitki ve hayvan türü çeşitliliğinin en fazla olduğu iklim bölgesidir.

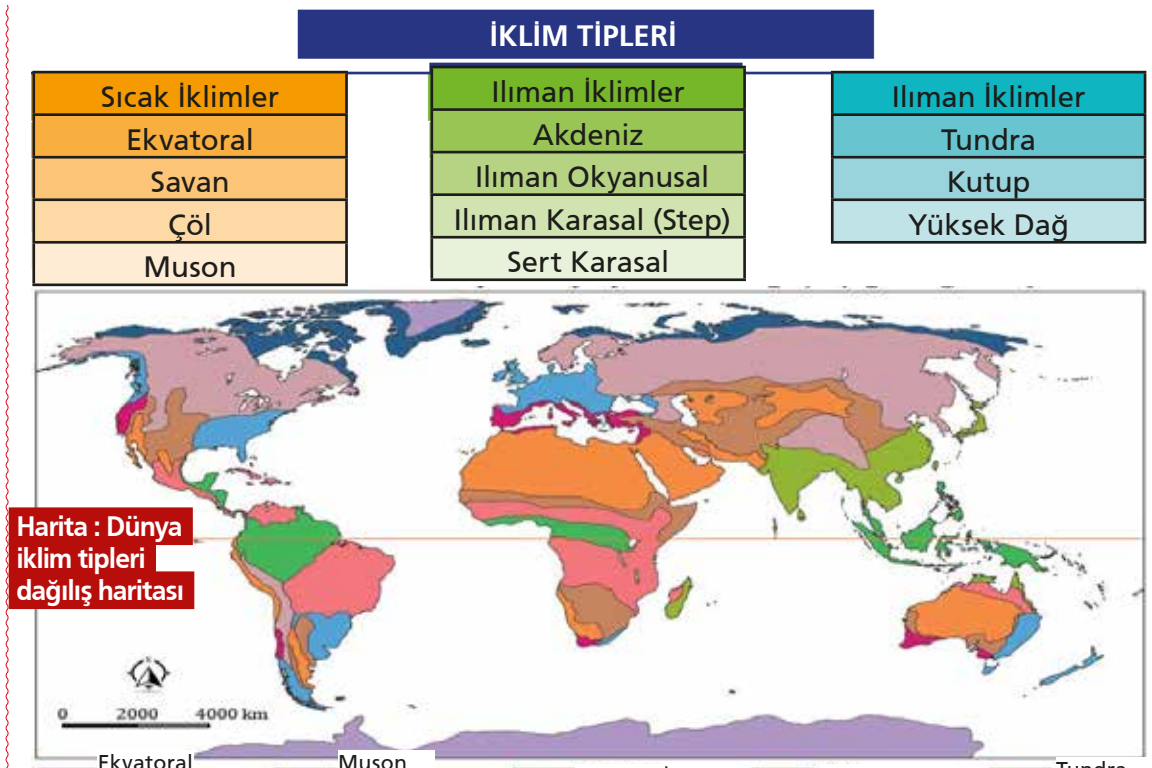
Görsel: *Ekvatoral İklim*

Savan İklimi (Subtropikal İklim)

Her iki yarım kürede 10° ile 20° enlemleri arasındaki Orta Afrika ile Güney Amerika'da görülen iklimdir. Sıcaklık ortalaması, 20°C civarında olup yıllık sıcaklık farkı 4°C ile 5°C civarındadır. Yıllık toplam yağış miktarı, ortalama 1.000-2.000 mm arasında olup yağış yıl içine düzenli dağılmamıştır. Doğal bitki örtüsü, yağışlı dönemde yeşeren uzun boylu otlardan oluşan savan bitki topluluğudur.

Görsel : Savan İklimi

Harita : Dünya iklim tipleri dağılış haritası

Muson İklimi

En belirgin olarak görüldüğü yer, Güney ve Güneydoğu Asya'dır. Bu iklim tipinin oluşumunda muson rüzgârları etkili olmuştur. Sıcaklık ortalaması, 15°C ile 20°C arasında olup yıllık sıcaklık farkı ise 10°C civarındadır. Yıllık toplam yağış miktarı, ortalama 2.000 mm civarındadır ve yağış yıl içine düzenli dağılmaz. Yağışlar, yaz musonu rüzgârlarının etkisiyle yaz mevsiminde artar. Doğal bitki örtüsü, kurak dönemde yapraklarını döken geniş yapraklı ağaçlardan oluşan muson ormanlarıdır.

Görsel : *Muson İklimi*

Çöl İklimi

30° dinamik yüksek basınç alanı üzerindeki karalar ile Asya ve Kuzey Amerika kıtalarının iç kesimlerinde etkili olan iklimdir. Sıcaklık ortalaması 30°C civarında olup günlük sıcaklık farkı fazladır. Yıllık toplam yağış miktarı 200 mm'nin altında olup yağış yıl içine düzenli dağılmamıştır. Doğal bitki örtüsü kuraklığa dayanıklı otlar ve kaktüs gibi dikenli bitkilerdir.

Görsel: *Çöl İklimi*

SORULAR

1.
I. Toprak tipleri
II. Yer altı kaynakları
III. Doğal koşullarda yetişen tarım ürünleri
IV. Bitki örtüsü
gibi özelliklerden hangilerine bakılarak bir yerin iklimi hakkında bilgi edinilemez?
A) I ve II B) Yalnız II
C) I, III ve IV D) Yalnız IV
E) II ve IV **Cevap: B**

2.
Basıncın iklim özellikleri üzerindeki etkisini merak eden bir araştırmacı, dünyada görülen iklim tipleri hakkında bir araştırma yapmıştır. Yaptığı araştırmalar sonucunda 30° enlemleri çevresinde dinamik etkenlere bağlı oluşan yüksek basıncın, bu alanda görülen iklim tipinin özelliklerinin belirlenmesinde etkili olduğunu tespit etmiştir.
Araştırmacının ulaştığı iklim tipi aşağıdakilerden hangisi olabilir?
A) Muson iklimi
B) Ilıman Okyanusal iklim
C) Çöl iklimi
D) Ekvatoral iklim
E) Step iklimi **Cevap: C**

3.
Yağışın yıl içinde aylara göre gösterdiği değişime yağış rejimi adı verilir. Yağışın aylara göre dağılımının düzenli olduğu bölgelerde yağış rejimi de düzenlidir.
Buna göre,
I. Akdeniz
II. Okyanusal
III. Ekvatoral
IV. Savan
iklim tiplerinden hangilerinde yağış rejimi düzenlidir?
A) I ve II B) I ve III
C) I ve IV D) II ve III
E) III ve IV **Cevap: D**

4.

Yukarıdaki haritada dağılışı gösterilen iklim tipi hangisidir?
A) Savan iklimi
B) Ekvatoral iklim
C) Muson iklimi
D) Karasal iklim
E) Çöl iklimi **Cevap: A**